

The Role of Personality Characteristics and Marital Interaction Stability in the Prediction of Marital Disaffection with mediating Sexual Self-efficacy in Married Women

Delniya Sheykhesmaeili ^{1,*}, Mohsen Golmohammadian ², Seyyed Mohsen Hojjatkah ²

¹ M.A, Department of Family Counseling, Social Sciences Faculty, Razi University of Kermanshah, Kermanshah, Iran

² Assistant Professor, Department of Family Counseling, Social Sciences Faculty, Razi University of Kermanshah, Kermanshah, Iran

* **Corresponding author:** Delniya Sheykhesmaeili, M.A, Department of Family Counseling, Social Sciences Faculty, Razi University of Kermanshah, Kermanshah, Iran. E-mail: sh.delniya@gmail.com

Received: 18 Apr 2018

Accepted: 19 May 2018

Abstract

Introduction: Marital disaffection and sexual relationships play important roles in the physical and mental health of couples and can lead to divorces. So, the present study done with the aim to test the causal relationship model, related to the role of personality characteristics and the stability of marital interactions in the prediction of marital disaffection with mediating sexual self-efficacy in married women.

Methods: The research method is descriptive and correlation is a path analysis method. The statistical population of the study included all married women in Kermanshah who have preschool children 1395. A sample of 425 people was selected. The tools that have been used included the questionnaire of five personality factors, marital interactions stability, sexual self-efficacy and marital disaffection. Descriptive statistics, Pearson correlation coefficient, path analysis and bootstrap test were used for data analysis.

Results: The results show that the direct paths of neuroticism, agreement, responsibility, marital interactions stability and sexual self-efficacy have significant impacts on marital disaffection. The results of indirect paths also show that neuroticism and marital interactions stability have significant impacts on marital disaffection with self-efficacy mediation. All paths were meaningful at the level of 0.001. Finally, predictive variables predict 64 percent of marital disaffection together.

Conclusions: The results showed that low levels of neuroticism and marital interaction stability by increasing sexual self-efficacy reduced marital disaffection. Duo to the results of this research, to reduce the amount of divorce and increase the physical and psychological health of couples, it is suggested that experts, counselors and therapists pay more attention to the components of this study, especially sexual self-efficacy.

Keywords: Sexual Self-efficacy, Married Women, Personality Characteristics, Marital Interaction Stability, Marital Disaffection

نقش ویژگی‌های شخصیتی و ثبات تعاملات زناشویی در پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی در زنان متأهل

دلنیا شیخ‌اسمعیلی^{۱*}، محسن گل‌محمدیان^۲، سید محسن حجت‌خواه^۲

^۱ کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه رازی، دانشکده علوم اجتماعی، کرمانشاه، ایران

^۲ استادیار، گروه مشاوره، دانشگاه رازی، دانشکده علوم اجتماعی، کرمانشاه، ایران

* نویسنده مسئول: دلنیا شیخ‌اسمعیلی، کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه رازی، دانشکده علوم اجتماعی، کرمانشاه، ایران. ایمیل: sh.delniya@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۲/۲۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۱/۲۹

چکیده

مقدمه: سرخوردگی زناشویی و مسائل مربوط به روابط جنسی، نقش مهمی در سلامت جسمی و بهداشت روانی زوجین دارند و می‌توانند موجب وقوع طلاق شوند؛ بنابراین پژوهش حاضر باهدف آزمودن مدل رابطه علی، مربوط به نقش ویژگی‌های شخصیتی و ثبات تعاملات زناشویی در پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی در زنان متأهل انجام گرفت.

روش کار: روش پژوهش، توصیفی، همبستگی از نوع تحلیل مسیر و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل شهر کرمانشاه، دارای کودک پیش‌دبستانی در سال ۱۳۹۵ بود. نمونه‌ای به حجم ۴۲۵ نفر انتخاب شد. ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه‌های پنج عامل شخصیت، ثبات تعاملات زناشویی، خودکارآمدی جنسی و سرخوردگی زناشویی بود. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی، آزمون ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل مسیر و بوت استرپ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، مسیرهای مستقیم متغیرهای روان رنجوری، توافق‌پذیری، مسئولیت‌پذیری، ثبات تعاملات زناشویی و خودکارآمدی جنسی به سرخوردگی زناشویی تأثیر معنی‌داری دارند. نتایج مسیر غیرمستقیم نیز نشان داد، روان‌رنجورخویی و ثبات تعاملات زناشویی به سرخوردگی زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی معنی‌دار بود. تمامی مسیرها در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بودند. در نهایت متغیرهای پیش‌بین باهم توانستند ۶۴ درصد سرخوردگی زناشویی را پیش‌بینی کنند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد روان‌رنجورخویی پایین و ثبات تعاملات زناشویی بالا از طریق افزایش خودکارآمدی جنسی سبب کاهش سرخوردگی زناشویی می‌شود. با توجه به نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌شود متخصصین، مشاوران و درمانگران برای کاهش میزان طلاق و بالا بردن سلامت جسمی و روانی زوجین به نقش مؤلفه‌ها این پژوهش مخصوصاً خودکارآمدی جنسی بیشتر توجه کنند.

واژگان کلیدی: خودکارآمدی جنسی، زنان متأهل، ویژگی‌های شخصیتی، ثبات تعاملات زناشویی، سرخوردگی زناشویی

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

مقدمه

اینکه به یک حالت سردی منجر می‌شود [۱]. این موضوع خود سبب بروز علائم خستگی جسمانی، احساسی و ذهنی شده و سبب می‌شود زوجین نتوانند از ازدواجشان لذت ببرند، به‌طور مداوم احساس خستگی جسمانی کنند و باور کنند که مشکلات برای همیشه حل نشده باقی خواهند ماند [۲]. آنچه اهمیت بررسی سرخوردگی زناشویی را در زوجین بیش از هر مسئله‌ای نمایان می‌کند، ارتباط کیفیت زناشویی در سلامت جسمانی - روانی زوجین و آمار رو به افزایش طلاق است. به‌طوری‌که Elinaman بیان می‌کند بسیاری از مطالعات، ارتباط بین تعارضات زناشویی در افسردگی، اختلالات خوردن و بیماری‌های خاص مانند سرطان را تأیید می‌کنند [۳]. یک بررسی متاآنالیز در سال ۲۰۱۴

یکی از عواملی که بی‌ثباتی زناشویی را ایجاد می‌کند، سرخوردگی زناشویی (marital disaffection) است. سرخوردگی زناشویی کاهش تدریجی دلبستگی عاطفی است که شامل کاهش توجه نسبت به همسر، بیگانگی عاطفی و افزایش یک نوع احساس بی‌علاقگی و بی‌تفاوتی نسبت به همسر است. سرخوردگی به معنای جایگزین شدن عواطف خنثی به‌جای عواطف مثبت است، بنابراین برای اینکه سرخوردگی اتفاق بیفتد، فرض می‌شود مجموعه‌ای از احساسات و عواطف مثبت در شروع رابطه وجود داشته است. زوجین سرخورده احساس عشق و علاقه داشته‌اند اما این احساس مدت‌هاست که مرده است. در یک ازدواج سرخورده احساسات منفی مانند آسیب و خشم رو به افزایش است تا

کننده‌های عدم رضایت زناشویی هستند [۲۱، ۲۲]. افراسیابی و جعفری زاده (۲۰۱۵) نیز بیان می‌دارند که انتظارات همسر، قدرت درک همسر و به‌کارگیری کلمات خوشایند رابطه معنی‌داری با طلاق عاطفی دارند [۲۳]. Karney, Lavner و Bradbury [۲۴] در پژوهشی نشان دادند ثبات تعاملات مثبت در بین زوجین، رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند و خود رضایت زناشویی باعث می‌شود ارتباطات را مثبت‌تر و قوی‌تر کند، محققین این پژوهش به دنبال این سؤال بودند که آیا عوامل دیگر ممکن است وجود داشته باشد که ارتباط بین ثبات تعاملات و رضایت زناشویی را تقویت یا تعدیل کند [۲۵] که می‌توان گفت در پژوهش حاضر با قرار دادن خودکارآمدی جنسی (sexual Self-efficacy) به‌عنوان متغیر میانجی در ارتباط با ثبات تعاملات و سرخوردگی زناشویی به چالش این پژوهش بپردازد.

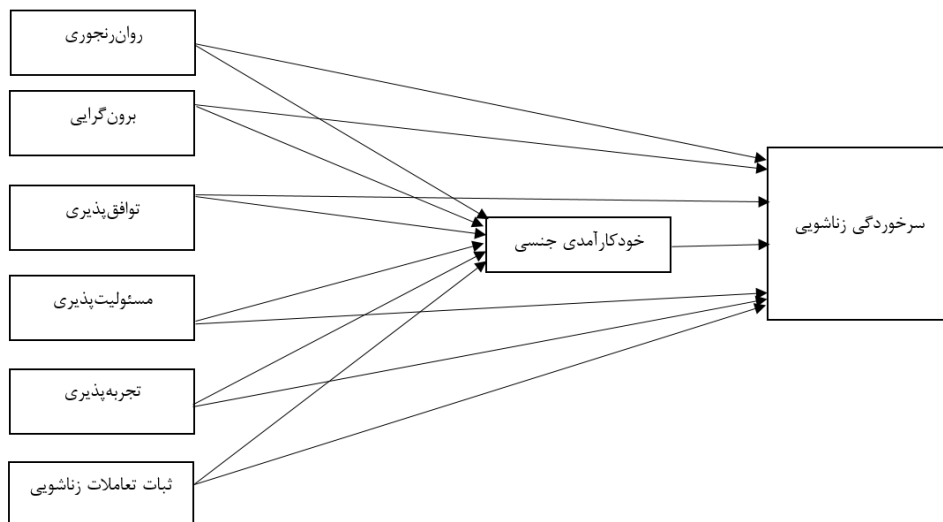
از دیگر عوامل مؤثر در وقوع طلاق و مشکلات در رابطه زوجین و از جمله عواملی که با بدکارکردی جنسی و رضایتمندی جنسی زنان ارتباط دارد، باورهای افراد درباره توانایی‌های جنسی‌شان است [۲۶]. مفهوم رضایت جنسی، چه به‌صورت رضایت از فعالیت‌های جنسی و چه به‌صورت رضایت عاطفی و هیجانی، متضمن ادراک خودکارآمدی فرد است. در واقع خودکارآمدی جنسی پیش‌گو کننده عملکرد جنسی است و ارتباط کلی بین اضطراب در فعالیت جنسی و اختلال عملکرد جنسی وجود دارد [۲۷]. اکثر افرادی که در رابطه با درمان مشکلات جنسی فعالیت می‌کنند، مشاهده کرده‌اند که در ارزیابی مشکل جنسی و مشخص کردن ماهیت آن خودکارآمدی جنسی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد از نظر آن‌ها اگرچه بخش فیزیولوژیایی پاسخ جنسی، خودمختار و احساسی است و با افزایش فشارخون در اندام‌های تناسلی تحت کنترل دستگاه عصبی خودمختار ایجاد می‌شود اما به‌راحتی تحت تأثیر هیجان‌های ناشی از شایستگی-ناشایستگی، درون‌گردی-برون‌گردی لذت، تقویت‌شده یا بازداری می‌شود [۲۸]. خودکارآمدی جنسی باوری است که هر فرد در مورد توانایی‌اش در عملکرد مؤثر در فعالیت جنسی و مطلوب بودن برای شریک جنسی خود دارد [۲۹]. چنین باوری نوعی خودارزیابی از توانایی و کارآمدی در رفتار جنسی است و بر میزان استقامت، تعهد و تلاش برای دستیابی به هدف اثر می‌گذارد. افرادی که دارای خودکارآمدی جنسی بیشتر باشند در موقعیت‌های جنسی با اطمینان بیشتری عمل می‌کنند [۳۰]؛ بنابراین خودکارآمدی جنسی که برگرفته از نظریه خودکارآمدی آلفرد بندورا است [۲۹]. می‌تواند به‌عنوان متغیر میانجی کانالی برای درک یا مذاکره در مورد کیفیت روابط جنسی زوج‌ها باشد؛ و نقش مؤثری در سرخوردگی زناشویی داشته باشد. در راستای ارتباط بین خودکارآمدی جنسی با سرخوردگی زناشویی، پژوهشی که دقیقاً به بررسی ارتباط بین این دو متغیر پرداخته باشد وجود ندارد؛ اما پژوهش‌های مختلف نشان دادند، خودکارآمدی جنسی با کیفیت زندگی جنسی و خشنودی زناشویی [۲۴]، رضایت زناشویی [۳۱]، ناباروری زنان [۳۲]، عملکرد جنسی و رضایت زناشویی زنان دبایتی [۳۳، ۳۴] ارتباط معنی‌داری دارد. همچنین سلامت جنسی می‌تواند سلامت جسمی، روانی و اجتماعی زنان را با خطر مواجه کند به‌طوری‌که یک پژوهش طولی ۱۰ ساله در مورد سلامت جنسی از جمله روابط جنسی و رفتارهای جنسی با سلامت جسمی، روحی و اجتماعی در میان زنان نوجوان نشان داد، افزایش سلامت جنسی با کاهش مصرف نیکوتین و مواد مخدر، کاهش افسردگی، کاهش هیجانانگ منفی، افزایش

از ۱۲۶ مقاله تجربی در طول ۵۰ سال گذشته که به بررسی رابطه بین کیفیت ارتباط زناشویی و سلامت جسمانی در بیش از ۷۲۰۰۰ نفر پرداخته بودند نشان داد، کیفیت زناشویی بالا با سلامت جسمانی بهتر همراه بود و میانگین تأثیر آن از ۰/۰۷ تا ۰/۲۱ بود. این بررسی نشان داد بالا بودن کیفیت روابط زناشویی موجب شده است خطر مرگ‌ومیر ۱۱/۱۱ درصد کمتر و واکنش‌های قلبی و عروقی به درگیرهای زناشویی ۰/۱۳- درصد کاهش پیدا کند [۴]. پژوهش‌های جدیدتر در سال ۲۰۱۷ این ارتباط بین کیفیت روابط زناشویی با ریسک ابتلا به دیابت [۵]، سلامت قلب و عروق [۶]، افسردگی و سلامت جسمی [۷] را به‌خوبی نشان دادند. از سوی دیگر، بر اساس آمار ارائه‌شده از طرف سازمان ثبت‌احوال از ابتدای سال ۹۵ تا پایان آذرماه، ۱۳۵ هزار و ۶۶۷ واقعه طلاق به ثبت رسیده است؛ یعنی هر ساعت ۲۰/۴ نفر در کشور به دلایل مختلف وارد گروه مطلقین می‌شوند [۸]؛ که می‌توان گفت یکی از عوامل مهم طلاق، سرخوردگی زناشویی است. چراکه سرخوردگی زناشویی معمولاً بی‌ثباتی زناشویی را ایجاد می‌کند که متمایل به انحلال ازدواج است [۹].

عوامل متعددی روابط زناشویی بین زوجین را درگذر زمان تهدید می‌کند و سبب فرسایش عشق و صمیمیت در بین همسران و در نتیجه سرخوردگی زناشویی در آن‌ها می‌گردد. عوامل درون فردی و بین فردی می‌تواند بر رابطه زناشویی اثر بگذارد. عوامل درون فردی غالب، خصایص شخصیتی هستند. ویژگی‌های شخصیتی در تمام حوزه‌های زندگی و روابط اجتماعی انسان جلوه‌گر می‌شود و به‌صورت مستقیم به‌عنوان عاملی تأثیرگذار بر فرآیندهای ارتباطی زوج‌ها اثر می‌گذارد و سازگاری آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد [۱۰]. ویژگی‌های شخصیتی سازه‌هایی هستند برای توضیح الگوهای رفتاری در زندگی شخصی هر فرد [۱۱]. به عبارتی شخصیت شامل جنبه‌های عاطفی، بین فردی، تجربی و انگیزشی است که رفتار هر فرد را در موقعیت‌های مختلف توضیح می‌دهد [۱۲]. پژوهش‌ها نشان دادند، ویژگی‌های شخصیتی با سرخوردگی زناشویی [۹]، تعارضات زناشویی [۱۳] و رضایت زناشویی [۱۴، ۱۵] ارتباط معنی‌داری دارد. همچنین در زمینه ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با خودکارآمدی جنسی پژوهش مستقیمی وجود ندارد اما پژوهش‌های مشابه تأیید می‌کنند که ویژگی‌های شخصیتی در ابعاد روان رنجوری، برون‌گرایی، توافق‌پذیری و مسئولیت‌پذیری با عزت‌نفس جنسی [۱۶]، روان رنجوری و وجدانی بودن با مشکلات عملکرد جنسی و رضایت جنسی ارتباط معنی‌داری دارند [۱۷، ۱۸].

یکی دیگر از رویکردهایی که بر اهمیت تعاملات میان فردی در رضایت زناشویی تأکید دارد رویکرد Gottman است. وی در سال (۱۹۹۳)، در تحقیقی نشان داد که زندگی زناشویی ناشاد اغلب نتیجه الگوهای ارتباطی منفی است [۱۹]. در نظریه او ثبات تعاملات زناشویی (marital interaction stability) اشاره دارد به درجه ثبات در عواطف مثبت و منفی در روابط بین زوجین. برای داشتن رابطه پایدار زناشویی، باید دست‌کم پنج برابر تعاملات منفی، تعاملات مثبت وجود داشته باشد [۲۰]. Gottman، ضمن تحقیقاتی دریافت که کیفیت عواطف و احساسات همسران نسبت به هم و شیوه‌ای که آن‌ها هیجانانگ خود را بروز می‌دهند به میزان جالب توجهی پیش‌بینی کننده آینده ثبات روابط آن‌هاست. همچنین در پژوهش‌های خود بیان می‌دارد، تعاملات توأم با خصومت شدت یافته و فقدان گرمی و محبت پیش‌بینی

بررسی کند، شناسایی مؤلفه‌های در ارتباط با مسئله سرخوردگی زناشویی بسیار حائز اهمیت است؛ و با انجام پژوهش‌های در این راستا می‌توان به حفظ سلامت و بهداشت روانی زوجین و در نتیجه جامعه، کمک کرد؛ بنابراین پژوهش حاضر با ارائه یک مدل رابطه علی، در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است که آیا ویژگی‌های شخصیتی و فرآیندهای تعامل زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی توان پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی را دارند؟

تصویر ۱: الگوی پیشنهادی پژوهش

روش کار

در پژوهش حاضر ۸ متغیر مورد بررسی قرار گرفت، حداقل نمونه برای آن ۱۲۰ نفر بود، اما برای تعمیم‌پذیری بیشتر و کاهش خطای نوع اول [۳۶] این تعداد سه برابر شد (۳۶۰ نفر) و با در نظر گرفتن عواملی همچون ریزش شرکت‌کننده‌ها و یا عدم همکاری، این تعداد به ۴۶۰ نفر افزایش یافت. در نهایت تعداد ۳۵ پرسشنامه به دلیل ناقص و مخدوش و غیر معتبر بودن کنار گذاشته شد و داده‌های مربوط به ۴۲۵ نفر مورد تحلیل قرار گرفت. لازم بود شرکت‌کنندگان در این پژوهش حداقل تحصیلات دیپلم داشته باشند، حداقل چهار سال از زندگی مشترک آن‌ها گذشته باشد، با همسر خود در یک مکان مشترک زندگی کنند (ملاک‌های ورود) و سابقه طلاق یا ازدواج مجدد نداشته باشند (ملاک خروج). جهت تحلیل داده‌ها، علاوه بر استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی (مثل میانگین و انحراف استاندارد)، در بخش استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری به روش هم‌زمان استفاده شد. جهت توصیف داده‌ها از میانگین و انحراف استاندارد و با توجه به هدف پژوهش، برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های ماتریس همبستگی و تحلیل مسیر مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرها استفاده شد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت (فرم کوتاه)

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت توسط Goldberg (۱۹۹۹) ساخته شد [۳۷]. در ایران خرمایی و همکاران (۱۳۹۳) فرم کوتاه‌تری

اعتقادات مذهبی، مشارکت‌های اجتماعی و کاهش رفتارهای بزهکاری و جرم ارتباط معنی‌داری دارد [۳۵].

با توجه به آنچه ذکر گردید، نظر به پیامدهای سرخوردگی زناشویی و خودکارآمدی جنسی در زندگی زناشویی از جمله به خطر افتادن سلامت جسمی، روانی و اجتماعی زوجین و بالا رفتن میزان طلاق در جامعه، همچنین وجود مطالعات اندک انجام‌شده مخصوصاً نبود پژوهشی که نقش خودکارآمدی جنسی در میان تعاملات و سرخوردگی زناشویی را

پژوهش حاضر، توصیفی، همبستگی از نوع تحلیل مسیر و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل شهر کرمانشاه، داری کودک پیش‌دبستانی در سال ۱۳۹۵ بود. نمونه شامل ۴۲۵ مادر کودک پیش‌دبستانی بود که به دلیل سهولت دسترسی و همچنین به دلیل این‌که تنها جامعه‌ای بود که بیشترین امکان دسترسی به زنان متأهل را در اختیار پژوهش‌گر قرار می‌داد، به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی انتخاب شدند. به این صورت که ابتدا با مراجعه به اداره بهزیستی از میان ۹۷ مهدکودک شهر کرمانشاه به‌طور تصادفی لیست ۱۵ مهدکودک اخذ و به‌طور تصادفی ۸ مهدکودک انتخاب شد سپس با ارائه مجوز به مهدکودک‌ها و صحبت با مدیران آن‌ها برای توضیح اهداف پژوهش، پرسشنامه‌ها بین مادرانی که دارای شرایط ورود به پژوهش بودند و نیز داوطلب به همکاری بودند توزیع گردید. سپس توضیحات لازم در مورد نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها ارائه شد و برای از بین بردن ملاحظات اداری و اطمینان افراد از عدم افشای اطلاعات، پرسشنامه‌ها بدون ذکر نام و نام خانوادگی طراحی شد؛ و به افراد اطمینان داده شد که پرسشنامه‌های آن‌ها همه باهم تحلیل آماری شده و نتایج صرفاً جهت ارائه در پژوهش استفاده می‌شود و به‌صورت کلی منتشر خواهد شد. هر بسته پرسشنامه حاوی ۴ مقیاس (سرخوردگی زناشویی، ویژگی‌های شخصیتی، ثبات تعاملات زناشویی و خودکارآمدی جنسی) بود.

بر اساس نظر آماردانان در مدل‌یابی معادلات ساختاری لازم است به ازای هر متغیر ۱۵ نفر در پژوهش شرکت داشته باشند [۳۶]. از آنجاکه

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های گزارش شده در جدول ۱، بیشتر شرکت کنندگان در تحقیق در دامنه سنی ۳۰-۴۰ سال و ۲۰-۳۰ سال قرار دارند به ترتیب ۶۲/۸ و ۳۶ درصد و پس از آن حدود ۱/۲ درصد از آزمودنی‌ها در دامنه سنی ۵۰-۴۰ سال جای می‌گیرند. همانگونه که در جدول ۲، مشاهده می‌شود اکثر شرکت کنندگان در تحقیق (حدود ۳۶ درصد) دارای سطح تحصیلات دیپلم بوده‌اند. حدود ۳۵ درصد دارای سطح تحصیلات کارشناسی، حدود ۲۰ درصد دارای سطح تحصیلات فوق دیپلم بوده، حدود ۹ درصد از افراد نمونه دارای سطح تحصیلات فوق لیسانس بودند و همچنین افراد با سطح تحصیلات دکتری کمترین تعداد (حدود ۱ درصد) را داشته‌اند. جدول ۳ میانگین، انحراف استاندارد و کمترین و بیشترین نمره را در بین متغیرها نشان می‌دهد. همانگونه که در جدول ۳ آمده است سرخوردگی زناشویی در نمونه مورد بررسی در دامنه ۳۹ تا ۸۰ قرار دارد که میانگین آن ۵۴/۵۹ است. اطلاعات توصیفی مربوط به سایر متغیرهای پژوهشی در جدول ۳ آمده است. همان‌طور که مندرجات جدول ۴ نشان می‌دهد، به جز ضریب همبستگی برون‌گرایی با خودکارآمدی جنسی، ثبات تعاملات و سرخوردگی زناشویی، همچنین ضریب همبستگی تجربه پذیری با ثبات تعاملات و خودکارآمدی جنسی، تمامی ضرایب همبستگی به‌دست‌آمده در سطوح $P < 0/001$ معنی‌دار هستند و بیشترین ضریب همبستگی مربوط به خودکارآمدی جنسی نسبت به سرخوردگی زناشویی ($-0/62$) و کمترین ضریب همبستگی مربوط به خرده مقیاس برون‌گرایی به تجربه پذیری ($0/17$) است. جدول ۵ ضرایب مسیرهای مستقیم میان مؤلفه‌های پژوهشی در مدل ارائه‌شده آمده است. نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که ضریب استاندارد (β) مسیر مستقیم ثبات تعاملات زناشویی به خودکارآمدی جنسی ($\beta = 0/26$ و $P > 0/001$) و مسیر مستقیم روان رنجوری به خودکارآمدی جنسی ($\beta = -0/28$ و $P > 0/001$) معنادار است. این بدان معنی است که این متغیرها بر خودکارآمدی جنسی تأثیر معناداری دارند؛ اما ضرایب استاندارد مسیرهای مستقیم متغیرهای توافق پذیری و مسئولیت‌پذیری بر خودکارآمدی جنسی تأثیر معناداری نشان ندادند. همچنین نتایج این جدول نشان می‌دهد که ضرایب استاندارد مسیرهای مستقیم ثبات تعاملات زناشویی، توافق پذیری، مسئولیت‌پذیری، روان رنجوری و خودکارآمدی جنسی بر سرخوردگی زناشویی همگی در سطح $P > 0/001$ معنادار هستند. این بدان معنی است که این متغیرها تأثیر معنی‌داری بر خودکارآمدی جنسی دارند. همچنین نتایج تحلیل بیانگر آن است که متغیرهای پیش‌بین شامل توافق پذیری، مسئولیت‌پذیری، روان رنجوری، ثبات تعاملات زناشویی و خودکارآمدی جنسی باهم می‌توانند ۶۴ درصد تغییرات سرخوردگی زناشویی را تبیین کنند. جدول ۶ نتایج بوت استرپ مربوط به معنی‌داری روابط غیرمستقیم مدل ارائه‌شده آمده است. همان‌طور که نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد، از بین متغیرهای پیش‌بین از طریق خودکارآمدی جنسی دو متغیر ارتباط معناداری به دست آوردند. لذا این جدول نشان می‌دهد، ضریب استاندارد غیرمستقیم ثبات تعاملات زناشویی با سرخوردگی زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی ($-0/11$ و $P > 0/001$) معنادار است. همچنین ضریب

را از این پرسشنامه تهیه کردند. نتایج تحلیل عاملی این محققین نشان‌دهنده استقلال پنج عامل بزرگ شخصیت بود. همچنین از میان ۲۵ گویه، ۴ گویه به علت عدم بارگذاری مناسب بر روی عوامل موردنظر حذف شدند و مجموع گویه‌ها به ۲۱ گویه تقلیل یافت. پنج عامل در مجموع ۶۰/۳۸ درصد واریانس کل نمونه را توضیح داده است. نتایج بررسی پایایی فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت نشان داد که ضرایب آلفا برای روان‌نژندی و توافق پذیری ۰/۸۳، وظیفه‌گرایی ۰/۸۱ بوده است و در نهایت ضریب آلفا برای عوامل برون‌گرایی و گشودگی به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۶۹ محاسبه‌شده است [۳۸]. در پژوهش حاضر، ضرایب آلفای کرونباخ برای ویژگی‌های برون‌گرایی، توافق پذیری، مسئولیت‌پذیری، روان‌رنجورخویی و تجربه پذیری به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۸، ۰/۹۰، ۰/۸۸ و ۰/۸۸ بدست آمد.

پرسشنامه ثبات تعاملات زناشویی

این مقیاس توسط Gottman (۱۹۹۹)، به‌منظور اندازه‌گیری درجه ثبات تعاملات زناشویی تهیه شد [۳۹]. این ابزار ۲۰ سؤال دارد که آزمودنی‌ها پاسخ آن را به‌صورت بلی-خبر مشخص می‌کنند. نمره‌گذاری این آزمون به‌صورت ۱ و ۰ است که به ترتیب برای پاسخ‌های بلی و خیر در نظر گرفته‌شده است. میزان پایایی این پرسشنامه به شیوه همسانی درونی (آلفای کرونباخ) در پژوهش شایق بروجنی (۱۳۸۹)، ۰/۸۷ به دست آمد. روایی ظاهری و محتوایی این آزمون را با استفاده از نظرات اساتید رشته مشاوره، مطلوب گزارش نمود [۳۹]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۹۵ بدست آمد.

پرسشنامه خودکارآمدی جنسی وزیری - لطفی کاشانی

پرسشنامه خودکارآمدی جنسی توسط وزیری و لطفی کاشانی (۱۳۷۸) بر اساس پرسشنامه خودکارآمدی عمومی Schwarzer (۱۹۹۳) ساخته‌شده است [۲۸]. این پرسشنامه، ۱۰ سؤال دارد که از صفر تا ۳ نمره‌گذاری می‌شود. از نظر آن‌ها خودکارآمدی جنسی، باوری است که هر فرد در مورد توانایی خود در عملکرد مؤثر در فعالیت‌های جنسی و مطلوب بودن برای شریک جنسی خود دارد. چنین باوری، نوعی خودارزیابی از توانایی و کارآمدی در رفتار جنسی است. پایایی پرسشنامه خودکارآمدی جنسی با استفاده از روش اندازه‌گیری آلفای کرونباخ ۰/۸۶، دومینم کردن اسپیرمن-براون ۰/۸۱۱ و روش گاتمن ۰/۸۱۱ بدست آمده است. همچنین برآورد اعتبار پرسشنامه خودکارآمدی جنسی در ایران با استفاده از روش اعتبار وابسته به محتوا، مورد تأیید قرار گرفته است [۴۰]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۹۵ بدست آمد.

پرسشنامه سرخوردگی زناشویی

این مقیاس توسط Karen Kayser (۱۹۹۳) تهیه شد [۱]. این پرسشنامه دارای ۲۱ سؤال است و برای ارزیابی سطح سرخوردگی یا نبود عواطف نسبت به همسر به کار می‌رود. این پرسشنامه شامل سه بعد است: دل‌بستگی، بیگانگی هیجانی و حمایت هیجانی. دامنه نمره‌های این مقیاس از ۲۱ تا ۸۴ است و دارای طیف لیکرت "بسیار درست" تا "نادرست" است. نمره فرد از طریق جمع نمره‌های گزینه‌ها به دست می‌آید. همچنین همسانی درونی این ابزار را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۷ گزارش کرده است [۹]. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۷ بدست آمد.

استاندارد غیرمستقیم روان رنجور خویی با سر خوردگی زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی ($P > 0/001$ و $0/13$) معنادار است.

جدول ۱: فراوانی و فراوانی درصدی دامنه سنی آزمودنی‌های پژوهش

سن	فراوانی	درصد فراوانی
۲۰-۳۰	۱۵۳	۳۶
۳۰-۴۰	۲۶۷	۶۲/۸
۴۰-۵۰	۵	۱/۲
مجموع	۴۲۵	۱۰۰

جدول ۲: فراوانی و فراوانی درصدی سطح تحصیلات آزمودنی‌ها

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد
دیپلم	۱۵۲	۳۵/۸
فوق دیپلم	۸۴	۱۹/۸
لیسانس	۱۴۷	۳۴/۶
فوق لیسانس	۳۸	۸/۹
دکتری	۴	۰/۹
مجموع	۴۲۵	۱۰۰

جدول ۳: اطلاعات توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهشی در نمونه مورد بررسی

متغیرهای پژوهش	کمینه	بیشینه	میانگین	انحراف استاندارد
تجربه پذیری	۷	۱۹	۱۲/۶۹	۲/۱۹
برون‌گرایی	۱۰	۲۵	۱۷/۹۰	۲/۴۶
مسئولیت‌پذیری	۷	۲۰	۱۳/۳۰	۲/۱۴
توافق‌پذیری	۵	۲۰	۱۲/۶۷	۱/۷۵
روان رنجوری	۸	۱۸	۱۳/۰۲	۲/۰۲
ثبات تعاملات زناشویی	۰	۲۰	۱۵/۶۲	۵/۲۷
خودکارآمدی جنسی	۰	۳۰	۱۶/۱۸	۶/۵۱
سر خوردگی زناشویی	۳۹	۸۰	۵۴/۵۹	۵/۷۷

جدول ۴: ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	تجربه پذیری	برون‌گرایی	مسئولیت‌پذیری	توافق‌پذیری	روان رنجوری	ثبات تعاملات زناشویی	خودکارآمدی جنسی	سر خوردگی زناشویی
تجربه پذیری	۱							
برون‌گرایی	۰/۱۷**	۱						
مسئولیت‌پذیری	۰/۲۹**	۰/۳۰**	۱					
توافق‌پذیری	۰/۲۲**	۰/۱۵**	۰/۳۲**	۱				
روان رنجوری	۰/۲۶**	۰/۲۱**	۰/۴۴**	۰/۵۵**	۱			
ثبات تعاملات زناشویی	۰/۰۸	۰/۰۴	۰/۲۲**	۰/۳۰**	۰/۲۹**	۱		
خودکارآمدی جنسی	۰/۰۳	۰/۰۷	۰/۲۰**	۰/۲۶**	۰/۳۵**	۰/۳۳**	۱	
سر خوردگی زناشویی	۰/۱۳**	۰/۰۸	۰/۳۶**	۰/۴۷**	۰/۵۱**	۰/۵۸**	۰/۶۳**	۱

** $P > 0/01$

بحث

به صورت منفی و معنادار، توان پیش‌بینی سر خوردگی زناشویی را دارند. نتایج این یافته با یافته‌های پژوهش‌های [۹]، [۱۳] و [۱۴، ۱۵]. همخوانی و همسویی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت روان رنجور خویی گرایش کلی است به تجربه هیجانات منفی و کسانی که این ویژگی را به صورت بارز دارند تغییرات شدید خلقی دارند، آنچه

پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه علی، مربوط به نقش ویژگی‌های شخصیتی و ثبات تعاملات زناشویی در پیش‌بینی سر خوردگی زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی در زنان متأهل انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد، از میان ویژگی‌های شخصیتی ویژگی روان رنجوری به‌طور مستقیم و معنادار، ویژگی‌های توافق‌پذیری و مسئولیت‌پذیری

توافق پذیری باعث افزایش رغبت در توجه به صحبت‌ها و خواسته‌ها و درک دیدگاه‌های همسر می‌شود؛ بنابراین افزایش همکاری و سازگاری و توافق میان زوجین حمایت بیشتری را برای هر فرد از جانب همسرش ایجاد می‌کند و فاصله عاطفی میان زوجین را کمتر می‌سازد و در نتیجه سرخوردگی زناشویی را کاهش می‌دهد. همچنین افراد باصفت شخصیتی مسئولیت‌پذیری و باوجدان بودن بالا، قادرند وقتی تحت فشار نیروهای بیرونی قرار می‌گیرند، فارغ از این عوامل، مناسب‌ترین تصمیمات مبتنی بر وظیفه و مسئولیت را اعمال کنند. آن‌ها به اصول اخلاقی پایبندند، از این‌رو این ویژگی می‌تواند موجبات ارتقای تعهد و رعایت معیارهای اخلاقی در زندگی زناشویی را فراهم کند. افراد دارای سطوح بالای مسئولیت‌پذیری حقوق دیگران را رعایت می‌کنند و گرایش به حفظ ازدواج‌های پایدار و شاداب‌تری دارند.

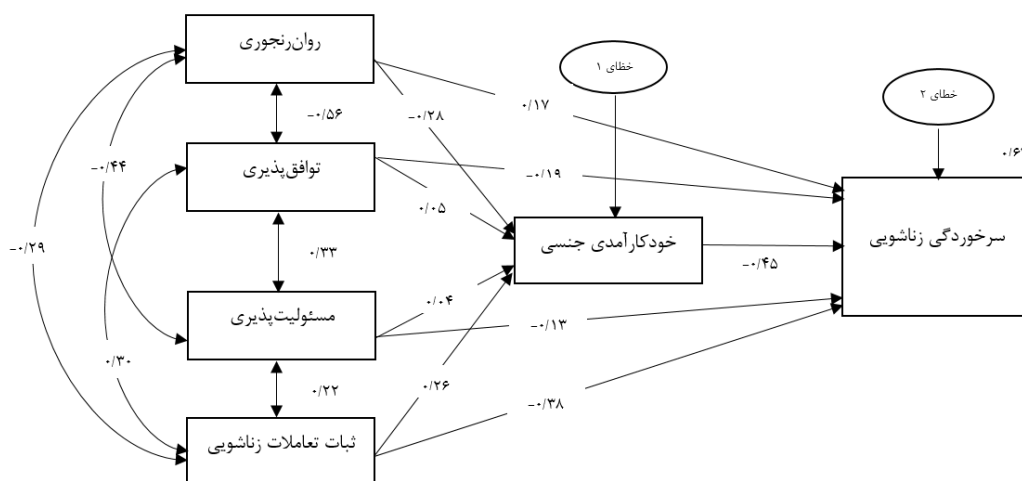
بیش از هر چیز زمینه ایجاد سرخوردگی زناشویی را در افراد روان رنجور فراهم می‌کند، تمایل آن‌ها به هیجان‌پذیری منفی در تعارض‌های زناشویی است. هر چه میزان روان رنجوری در هریک از زوجین بالاتر باشد، رفتارهای منفی بیشتری نسبت به همسرانشان انجام می‌دهند و این رفتارها محل روابط زناشویی است. طبق گفته‌ای مک کری و پل کاستا روان رنجور خوبی با سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد مانند خصومت، سرزنش خود، واکنش، خیال‌پردازی، تسکین، گوشه‌گیری، انفعال و تردید مرتبط است [۴۱]؛ بنابراین این موضوع می‌تواند کاهنده تعاملات مثبت و نزدیکی‌های عاطفی بوده و امکان بروز سرخوردگی زناشویی را تسریع بخشد. توافق پذیری نیز بعدی از روابط بین فردی است. نمرات بالا در این بعد، باعث افزایش سازگاری در زندگی زناشویی می‌شود. این افراد به دنبال توافق با شریک زندگی خود در موضوعات مهم هستند.

جدول ۵: پارامترهای اندازه‌گیری مسیرهای مستقیم متغیرهای پژوهش

مدل پیشنهادی					
P	C.R.	S.E.	B	B	مسیرهای مستقیم متغیرها
۰/۰۰۱	۵/۳۰۴	۰/۱۱۲	۰/۲۶	۰/۵۹۳	ثبات تعاملات زناشویی به خودکارآمدی جنسی
۰/۳۲۷	۱/۲۰۷	۰/۰۵۰	۰/۰۵	۰/۰۶۱	توافق پذیری به خودکارآمدی جنسی
۰/۴۰۲	۰/۸۳۸	۰/۰۴۷	۰/۰۴	۰/۰۳۹	مسئولیت‌پذیری به خودکارآمدی جنسی
۰/۰۰۱	-۵/۶۴	۰/۰۴۹	-۰/۲۸	-۰/۲۷۵	روان رنجور خوبی به خودکارآمدی جنسی
۰/۰۰۱	-۱۰/۲۴	۰/۰۳۷	-۰/۴۵	-۰/۳۷۸	خودکارآمدی جنسی به سرخوردگی زناشویی
۰/۰۰۱	-۸/۹۹	۰/۰۷۹	-۰/۳۸	-۰/۷۱۲	ثبات تعاملات زناشویی به سرخوردگی زناشویی
۰/۰۰۱	-۵/۳۵	۰/۰۳۱	-۰/۱۹	-۰/۱۶۷	توافق پذیری به سرخوردگی زناشویی
۰/۰۰۱	-۳/۸۶	۰/۰۲۸	-۰/۱۳	-۰/۱۸	مسئولیت‌پذیری به سرخوردگی زناشویی
۰/۰۰۱	۴/۵۶	۰/۰۳۰	۰/۱۷	۰/۱۳۸	روان رنجور خوبی به سرخوردگی زناشویی

جدول ۶: نتایج بوت استرپ مربوط به معنی‌داری روابط غیرمستقیم مدل ارائه شده

مسیرها	بر آورد استاندارد	سطح معنی‌داری
رابطه ثبات تعاملات زناشویی با سرخوردگی زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی	-۰/۱۱	۰/۰۰۱
رابطه روان رنجور خوبی با سرخوردگی زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی	۰/۱۳	۰/۰۰۱

تصویر ۲: خروجی نرم‌افزار مدل‌سازی

روی پژوهش‌های انجام‌شده در ایران و خارج از کشور پژوهش که دقیقاً نقش این متغیر را در پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی را بررسی کند، یافت نشد؛ اما Gottman در پژوهش‌های خود بیان می‌دارد، تعاملات

بین ثبات تعاملات زناشویی با سرخوردگی زناشویی رابطه معکوس و معنادار دیده شد و تحلیل مسیر حاکی از آن بود که ثبات تعاملات زناشویی توان پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی را دارد. در جستجو بر

کارآمدی جنسی اشاره کرد. در تبیین این یافته می‌توان گفت، عامل روان‌رنجورخویی که بیشتر با هیجان‌پذیری منفی از آن یاد می‌شود، اثرات قوی‌ای بر بازده زناشویی دارد. افراد دارای عاطفه منفی بالا به سمت ناراحتی و ناخرسندی گرایش دارند و دیدگاهی منفی نسبت به خوددارند، آن‌ها دنیا را به شکل منفی می‌بینند و خود پنداره ضعیفی دارند که موجب می‌شود نارضایتی مداوم از خود و از زندگی‌شان داشته باشند. واکنش‌های عاطفی منفی همچون اضطراب، فشار عصبی و ترس می‌تواند دیدگاه‌های مرتبط با خودکارآمدی را تنزل دهد [۴۴]. همچنین تمامی جنبه‌های رفتار جنسی درون ارتباطات زن و شوهر به وقوع می‌پیوندد و از ارتباط عاطفی بین آن‌ها تأثیر می‌پذیرد. روش‌های ناکارآمد تعاملات زناشویی در درازمدت پیامدهای منفی بسیار داشته و می‌تواند فرد را از داشتن احساس خودکارآمدی - باورهایی که شخص در مورد توانایی‌ها مهارت‌های خود نسبت به کنترل رفتارش برای رسیدن به هدفی خاص دارد- و عزت‌نفس، محروم کند. زمانی که نیاز صمیمیت بین زن و شوهرها ارضا شود، آن‌ها احساس ارزشمندی و کفایت نفس می‌کنند و این احساس توانمندی به حوزه مسائل جنسی نیز انتقال یافته و خودکارآمدی جنسی آن‌ها را بالا می‌برد. در چنین فضایی، زانی که باورهای خودکارآمدی و توانمندی جنسی قوی‌ای دارند در برخورد با موانع و مسائل غیرمترقبه کارهای فوق‌العاده انجام می‌دهند که از باور به شایستگی‌شان نشأت می‌گیرد. در حالی کسانی که اعتماد کمی به خوددارند، با ترس به این موقعیت‌ها نزدیک می‌شوند و در نتیجه احتمال عملکرد مؤثرشان کاهش می‌یابد.

نتیجه‌گیری

در نهایت نتایج این پژوهش نشان داد، متغیرهای روان‌رنجوری، توافق‌پذیری، مسئولیت‌پذیری، ثبات تعاملات زناشویی و خودکارآمدی جنسی باهم توانستند ۶۴ درصد سرخوردگی زناشویی را پیش‌بینی کنند؛ اما آنچه در این پژوهش اهمیت بیشتری دارد نقش متغیر خودکارآمدی جنسی است. چراکه این متغیر هم درصد پیش‌بینی بیشتری نسبت به سایر متغیرها نشان داد هم ضریب استاندارد مسیر غیرمستقیم نشان داد، روان‌رنجوری و ثبات تعاملات زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی به‌طور معناداری توان پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی را دارند؛ بنابراین خودکارآمدی جنسی می‌تواند میانجی قوی در پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی باشد. لذا افزایش خودکارآمدی در امور جنسی در کنار امنیت در رابطه زناشویی، تبادلات مثبت و روابط عاطفی سازنده، تنظیم تنش و کنترل هیجانات منفی موجب کاهش سرخوردگی زناشویی می‌شود.

با توجه به مطالب گفته‌شده و نتایج یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود، کارگاه‌های آموزشی برای افزایش آگاهی افراد جامعه مخصوصاً افراد در شرف ازدواج در زمینه مسائل جنسی و خودکارآمدی جنسی برگزار شود، همچنین به مسئولین بهداشت و سلامت، متخصصین، روانشناسان و مشاوران پیشنهاد می‌شود برای کاهش میزان طلاق و بالا بردن سلامت جسمی و روانی زوجین به نقش مؤلفه‌ها این پژوهش مخصوصاً خودکارآمدی جنسی بیشتر توجه کنند. دیگر اینکه افزایش دامنه چنین تحقیقاتی می‌تواند در پیشگیری از بسیاری از مشکلات خانوادگی و از هم پاشیدن کانون خانواده مؤثر باشد. لذا در پژوهش‌های آتی از افراد مطلقه یا در آستانه طلاق نمونه‌گیری به عمل آید. در مورد

توأم با خصومت شدت یافته و فقدان گرمی و محبت پیش‌بینی‌کننده‌های عدم رضایت زناشویی هستند [۲۱، ۲۲]. نزدیک‌ترین پژوهش‌ها که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی داشته باشد می‌توان به پژوهش‌های [۲۳، ۲۵] که نشان دادن تعاملات زناشویی با طلاق عاطفی و رضایت زناشویی ارتباط معنی‌داری دارد، اشاره کرد. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان گفت بخش بسیار مهمی از روابط بین فردی به عواطف و هیجانات افراد، تعاملات مثبت و منفی بازمی‌گردد. Gottman در نظریه خود بیان می‌دارد، کیفیت عواطف و احساسات همسران نسبت به هم و شیوه‌ای که آن‌ها هیجانات خود را بروز می‌دهند به میزان جالب توجهی پیش‌بینی‌کننده آینده ثبات روابط آن‌هاست [۲۱]. تعاملات منفی باعث کاهش جنبه‌های مثبت رابطه مانند رضایت، تعهد، دوستی و اعتماد در روابط می‌شود. زوجینی که می‌توانند تعارضات موجود در رابطه را با به‌کارگیری روش‌های مثبت و استفاده کمتر از تعاملات منفی مدیریت کنند فضایی ایجاد می‌کنند که در آن فرصت بیشتری برای خودافشایی و توافق در مورد مشکلات خانواده به وجود می‌آید [۴۲]؛ بنابراین کنترل هیجانات و عواطف منفی و جایگزینی آن‌ها با عواطف مثبت، می‌تواند موجب نزدیکی عاطفی و افزایش صمیمیت زوجین شده و به‌تبع موجب کاهش سرخوردگی نیز بشود.

بر اساس نتایج، خودکارآمدی جنسی به‌صورت منفی و معناداری، توان پیش‌بینی سرخوردگی زناشویی را دارد. با توجه به اینکه تاکنون تحقیقاتی در این زمینه صورت نگرفته است، به نزدیک‌ترین پژوهش‌های که با نتایج این یافته همخوانی و همسویی دارد، از جمله پژوهش‌های [۲۴، ۳۱]، [۳۲] و [۳۳، ۳۶] می‌توان اشاره کرد. در تبیین این یافته می‌توان گفت در صورت داشتن خودکارآمدی بالا، رفتار سالم جنسی نیز ایجاد می‌شود. افراد با خودکارآمدی پایین به جذابیت جنسی خود شک دارند. این افراد خود را به‌عنوان فردی با توانایی اندک در روبرویی جنسی می‌دانند و در مورد عملکرد جنسی‌شان نگرانند. آن‌ها نگرانند برای شریک جنسی‌شان جذاب نباشند. احساسات و دیدگاه‌های منفی نسبت به خوددارند و در تعدیل این احساسات منفی و مخل میل و انگیزگی جنسی خود را ناتوان می‌دانند، این افکار و باورهای منفی موجب کاهش احساس خود ارزشمندی افراد شده و همین مسئله موجب بدکارکردی جنسی و کاهش رضایت جنسی می‌شود. آن‌ها با این افکار محدودکننده و منفی به‌طور بالقوه توانایی خود را برای لذت بردن از رابطه جنسی محدود می‌کند [۴۳]. با استناد به مطالب فوق می‌توان گفت خودکارآمدی جنسی پایین، منجر به پایین آمدن کیفیت روابط جنسی و در کل روابط زناشویی می‌شود؛ پایین آمدن کیفیت در این موارد خود می‌تواند منجر به سرخوردگی زناشویی و دلزدگی جنسی شود.

همچنین نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد، روان‌رنجورخویی و ثبات تعاملات زناشویی توان پیش‌بینی خودکارآمدی جنسی را دارند. این یافته با یافته‌های پژوهش‌های [۱۶] و [۱۷، ۱۸] که نشان دادند، ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری با عزت‌نفس جنسی، مشکلات عملکرد جنسی و رضایت جنسی ارتباط معنی‌داری دارند، همسو است. همین‌طور در مورد همسو بودن، این یافته پژوهش که نشان داد، تعاملات زناشویی توان پیش‌بینی خودکارآمدی جنسی را دارند می‌توان به پژوهش‌های [۲۴] و [۳۱] در مورد ارتباط خشنودی و رضایت زناشویی با خود

سپاسگزاری

بدینوسیله از اداره بهزیستی استان کرمانشاه و مهدکودک‌های این استان و تمام کسانی که در انجام این پژوهش به ما کمک کردند قدردانی می‌شود.

محدودیت‌های پژوهش هم باید گفت نتایج پژوهش حاضر محدود به شهر کرمانشاه است، بنابراین در تعمیم آن به سایر شهرها و فرهنگ‌ها باید احتیاط نمود. همچنین این مطالعه فقط بر روی زنان انجام شد، عدم امکان مقایسه زنان و مردان باعث می‌شود که مسئله به‌عنوان یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر مطرح باشد.

References

- Kayser K. When Love Dies: the Process of Marital Disaffection: Guilford Press; 1993.
- Sirin HD, Deniz M. The effect of the family training program on married women's couple-burnout levels. *Educ Sci Theory Pract*. 2016;16(5):1563-85.
- Elinaman T. Resolving Conflict in Marriage. *Family Life, Communications in Corporated*. What is Love Got to Do With It? Why Some Marriage Succeed and Other Fail. *J Pers Relation*. 2009;16:301-27.
- Robles TF, Slatcher RB, Trombello JM, McGinn MM. Marital quality and health: a meta-analytic review. *Psychol Bull*. 2014;140(1):140-87. doi: 10.1037/a0031859 pmid: 23527470
- Liu H, Waite L, Shen S. Diabetes Risk and Disease Management in Later Life: A National Longitudinal Study of the Role of Marital Quality. *J Gerontol B Psychol Sci Soc Sci*. 2016;71(6):1070-80. doi: 10.1093/geronb/gbw061 pmid: 27216861
- Kimmes JG, May RW, Seibert GS, Jaurequi ME, Fincham FD. The association between trait mindfulness and cardiovascular reactivity during marital conflict. *Mindfulness*. 2018;9(4):1160-9.
- Kubricht BC, Miller RB, Li T-S, Hsiao Y-L. Marital Conflict and Health In Taiwan: a Dyadic Longitudinal Analysis. *Contemp Fam Ther*. 2017;39(2):87-96.
- Iran Civil Registration Organization. Hit the vital events, divorce Iran Iran Civil Registration Organization; 2016. Available from: <http://www.sabteahval.ir/Default.aspx?tabid=4773>.
- Koochi S, Etemadi O, Fatehizadeh M. The relationship between personality characteristics, general health, contextual factors, and marital dissatisfaction of couples. *J Cogn Behav Sci*. 2014;4(1):71-84.
- Schaffhuser K, Allemann M, Martin M. Personality Traits and Relationship Satisfaction in Intimate Couples: Three Perspectives on Personality. *Eur J Pers*. 2014;28(2):120-33.
- Çolakoğlu N, Gözükar İ. A comparison study on personality traits based on the attitudes of university students toward entrepreneurship. *Proc Soc Behav Sci*. 2016;229:133-40.
- Yildirim BI, Gulmez M, Yildirim F. The Relationship between the Five-Factor Personality Traits of Workers and their Job Satisfaction: a Study on Five Star Hotels in Alanya. *Proc Econ Fin* 2016;39:284-91.
- Iveniuk J, Waite LJ, McClintock MK, Teidt AD. Marital Conflict in Older Couples: Positivity, Personality, and Health. *J Marriage Fam*. 2014;76(1):130-44. doi: 10.1111/jomf.12085 pmid: 27274569
- South SC, Krueger RF, Elkins JJ, Iacono WG, McGue M. Romantic Relationship Satisfaction Moderates the Etiology of Adult Personality. *Behav Genet*. 2016;46(1):124-42. doi: 10.1007/s10519-015-9767-x pmid: 26581694
- Claxton A, O'Rourke N, Smith JZ, DeLongis A. Personality Traits and Marital Satisfaction within Enduring Relationships: an Intra-Couple Discrepancy Approach. *J Soc Pers Relat* 2012;29(3):375-96.
- Firoozi M, Azmoude E, Asgharipoor N. The relationship between personality traits and sexual self-esteem and its components. *Iran J Nurs Midwifery Res*. 2016;21(3):225-31. doi: 10.4103/1735-9066.180375 pmid: 27186198
- Quinta Gomes AL, Nobre P. Personality traits and psychopathology on male sexual dysfunction: an empirical study. *J Sex Med*. 2011;8(2):461-9. doi: 10.1111/j.1743-6109.2010.02092.x pmid: 21054796
- Rahimi pordanjani T, Moshfeghi N, Zarebi A. The relationship between personality traits with women sexual satisfaction. *J Sabzevar Univ Med Sci*. 2017;23(6):826-35.
- Gottman JM. A theory of marital dissolution and stability. *J Fam Psychol*. 1993;7(1):57.
- Gottman JM, Krokoff LJ. Marital Interaction and Satisfaction: a Longitudinal View. *J Consult Clin Psychol*. 1989;57(1):47-52. pmid: 2487031
- Gottman JM. Psychology and the Study of Marital Processes. *Annu Rev Psychol*. 1998;49:169-97. doi: 10.1146/annurev.psych.49.1.169 pmid: 15012468
- Gottman JM. What Predicts Divorce? the Relationship between Marital Processes and Marital Outcomes: Psychology Press; 2014.
- Afrasiabi F, Jafarizadeh MR. Study of the Relationship between Personal Factors and Emotional Divorce. *Mediterr J Soc Sci*. 2015;6(6 S6):406.
- Zare Z, Golmakani N, Shareh H, Taghi Shakeri M. Survey of Relationship between Sexual Self-efficacy and Sexual Life Quality with Marital Satisfaction in Primiparous Women after Childbirth. *J Stud Res Commit Sabzevar Univ Med Sci*. 2016;21(37):1-10.
- Lavner JA, Karney BR, Bradbury TN. Does Couples' Communication Predict Marital Satisfaction, or Does Marital Satisfaction Predict Communication? *J Marriage Fam*. 2016;78(3):680-94. doi: 10.1111/jomf.12301 pmid: 27152050
- Asad E, Mansour L, Khodabakhshi A, Fathabadi J. The relationship between couple burnout, sexual assertiveness, and sexual dysfunctional beliefs in women with diabetic husbands and comparing them with women with non-diabetic husbands. *J Fam Res*. 2013;9(3):324-11.
- Amsel R. Sexual Self-Efficacy Scale for Female Functioning. *Handbook of Sexuality-Related Measures* 2011. p. 551-4.
- Vaziri S, Lotfi Kashani F. Study of Factor Structure, Reliability and Validity of the Sexual Self Efficacy Questionnaire. *J Thought Behav Clin Psychol*. 2013;8(29):47-56.
- Mohammadizade S, Moradi-Joo M, Shamsedini Lort S, Jamshidifar Z. the Effectiveness of Mindfulness Training

- on Sexual Self-Efficacy in Women with Breast Cancer. *Thoughts Behav Clin Psychol*. 2014;8(31):7-16.
30. Hensel DJ, Fortenberry JD, O'Sullivan LF, Orr DP. the Developmental Association of Sexual Self-Concept with Sexual Behavior among Adolescent Women. *J Adolesc*. 2011;34(4):675-84.
  31. Khorasani NH, Hosseini M, Matbouei M, Khafri S, Vasli P, Vardanjani AE. the Study of Relationship between Self-Efficacy and Marital Satisfaction of Couples Referring to the Community Health Centers of Babol In 2015. *Br J Med Med Res*. 2015;19(9):1-9.
  32. Alirezaee S, Ozgoli G, Majd HA. Comparison of Sexual Self-Efficacy and Sexual Function in Fertile and Infertile Women Referred to Health Centers in Mashhad in 1392. *Pajoohandeh J*. 2014;19(3):131-6.
  33. Haddadi S, Mirkohi MG, Kamrani MA. The relationship between self-efficacy and sexual function in patients with type II Diabetes. *Bali Med J*. 2016;5(3):11-6.
  34. Hajinia A, Khalatbari J. The effectiveness of sex therapy on sexual self-efficacy and marital satisfaction of diabetic women. *Educ Stud*. 2017;2(1):33-42.
  35. Hensel DJ, Nance J, Fortenberry JD. The association between sexual health and physical, mental, and social health in adolescent women. *J Adolesc Health*. 2016;59(4):416-21. [pmid: 27491340](#)
  36. Holbert RL, Lee J, Esralew S, Walther WO, Hmielowski JD, Landreville KD. Affinity for Political Humor: an Assessment of Internal Factor Structure, Reliability, and Validity. *Humor*. 2013;26(4):551-72.
  37. Goldberg LR. A Broad-Bandwidth, Public Domain, Personality Inventory Measuring the Lower-Level Facets of Several Five-Factor Models. *Pers Psychol Eur*. 1999;7(1):7-28.
  38. Farmani A, khormaei F. Surveying the Role of Big Five Personality Factors in Prediction of Patience and its Components in Students. *Clin Psychol Pers*. 2015;2(11):11-24.
  39. Gottman JM. *What Predicts Divorce?: the Relationship between Marital Processes and Marital Outcomes*: Psychology Press; 2014.
  40. Vaziri S, Lotfikashani F, Hoseinian S, Bahramghafari S. Sexual Efficacy and Marital Satisfaction. *Thought Behav Clin Psychol*. 2010;4(16):75-81.
  41. Önder N. the Mediating Role of Coping Strategies in the Basic Personality Traits-Ptg and Locus of Control-Ptg Relationships in Breast Cancer Patients. [Master's Thesis]. In press 2012.
  42. Johanson S. The Revolution In Couple Therapy. *J Marit Fam Ther*. 2003;29:348-65.
  43. Brassard A, Dupuy E, Bergeron S, Shaver PR. Attachment insecurities and women's sexual function and satisfaction: the mediating roles of sexual self-esteem, sexual anxiety, and sexual assertiveness. *J Sex Res*. 2015;52(1):110-9. [doi: 10.1080/00224499.2013.838744](#) [pmid: 24350570](#)
  44. Serap Kurbanoglu S. Self-Efficacy: a Concept Closely Linked to Information Literacy and Lifelong Learning. *J Doc*. 2003;59(6):635-46.